

Filatèlia Ceràmica

per BAF

El comentari filatèlic d'aquest mes, no serà sobre cap segell referit a Catalunya, com veniem fent fins ara, però en canvi us oferirem l'empremta d'un mata-segells especial, que considerem important, per ésser el primer que es concedeix pel motiu que anem a explicar.

L'Administració espanyola del Correu, enguany ha iniciat una nova col·lecció de segells especials que denomina ARTESANIA ESPAÑOLA i que pensa continuar en anys successius, oferint-nos aquestes manualitats artesanes tan abundoses en el nostre país. I el primer tema encetat ara, ha estat la terrissa o ceràmica, havent elegit pels sis segells d'aquesta primera sèrie, sis escoles, com són, les de València, Extremadura, Galícia, Toledo, Madrid i Andalusia. Catalunya no deu pesar massa allà, perquè ens hagin marginat aquesta vegada. Però vet aquí que la Generalitat de Catalunya, conscient de la importància que té la terrissa a la nostra terra aprofita aquests segells per a fer de suport a un mata-segells especial, que és el que reprodueix, i organitza en el Centre Permanent d'Artesania, que la nostra primera institució té en el Passeig de Gràcia a Barcelona, una exposició de terrissa catalana, basant-la primordialment amb productes fabricats a Breda i Miravet, que des de l'any passat foren declarades zones d'interès artesà.

La terrissa com a tal és molt difícil de cercar-li el naixement. Quant l'home s'adona que el fang mullat i pastat s'endureix amb el foc i prova de modelar-lo amb les mans, segons les seves idees, arraconant carbasses i altres atuells que fins aquell moment li serviren per a les seves necessitats, és quan neix la ceràmica. Però l'invent més ferm i revolucionari, fou el torn, i així sí que no puc endevinar la data en que comença a funcionar, malgrat haver-ho cercat debades. No podem saber si la terrissa prehistòrica que tan abundantment ha estat trobada en moltes excavacions, ja comptava amb aquest estri o si solament les mans eren les encarregades de construir aquelles troballes. Avui, malgrat les noves tècniques, el torn segueix tenint vigència i molt activa.

Hi ha autors que asseguren que el torn arribà a casa nostra fa dos mil cinc-cents anys. Sense comptar les teules, rajoles i maons, quantes olles, cassoles, giradors, co-

bortores, tupions, gresollets, guardioles, càn-tirs i altres, no s'hauran fabricat durant tot aquest temps. Sabadell que tingué fama, segons ens conta Marian Burgués (1), per la bona argila vallesana, també té tradició ceramista. El mateix Burgués, ollaire del carrer de la Creueta, en una de les seves obres, esmenta les cases que hi havia a la nostra vila, fabricant terrissa, que venien a buscar els de la capital, sense pagar drets de portes, canviant-la per diversos productes, com per exemple, formatges, embotits, etc. entre altres coses. El mateix, En Burgués, a les darreries de la seva vida, confiant en l'art noble i artístic de la terrissa, modelà gerros, àngores i plàteres, amb tot l'amor d'artista que harmonitza l'art i el treball a la vegada.

I tornant a l'exposició que volguérem veure i seguir-la amb interès, assistirem a una conferència que donà el Sr. Josep Mª Espasa Civit, Cap Provincial dels Correus a Catalunya, sobre ceràmica, que ens captivà i embadalí per la gran preparació de la que en feu gala, fruit d'un llarg i profund estudi.

Ignorem si en anys successius, es tornaran a emetre segells sobre el mateix tema d'enguany i si és així, veurem aleshores si es recorden dels catalans que hem tingut artesans i artistes ceramistes que han donat obres autèntiques, tan comparables com les de les zones emeses suara en els segells, i que sempre han estat fruit de les seves genials inspiracions.

(1). (1-8-1851 - 20-11-1932)

**FILATÈLIA
DOMFIL**
SEGELLS I
MONEDES PER A
COL·LECCIONS

Sant Antoni, 3 Tels. 725 87 79 - 725 29 18

Del film vienès *La ronda*, de Max Ophüls (1950).

La ronda de "La ronda"

Aneu a saber si va ser obra de la casualitat. El cas és que en ben poques setmanes el sabadellenc vam tenir ocasió de veure *La ronda*, peça teatral d'Arthur Schnitzler, a l'escenari i a la televisió. I encara, pel que fa a la petita pantalla, amb una coincidència més, ja que ens hi va ser oferta en versió teatral i en versió cinematogràfica; la primera mitjançant un vídeo gravat de l'escenificació catalana, i la segona gràcies al film que en va fer Max Ophüls l'any 1950.

Schnitzler, escriptor i neuròleg vienès, va escriure aquesta obra a primers de segle, volent que en ella s'hi filtrés una forta crítica de la societat vienesa del seu temps. Una crítica que podria ser estesa, em sembla, a la societat europea en general. L'entramat de l'obra fa passar la torxa del protagonisme de les mans d'uns personatges a les d'uns altres, en una ascensió premeditada per l'escena social, donant una estructuració en forma d'episodis fins a cert punt deslligats.

Aquesta característica devia ser allò que va temptar a fer-ne una versió cinematogràfica, la que va dirigir Max Ophüls des d'una perspectiva genuïnament vienesa, com any més tard s'hi va interessar el cineasta francès Roger Vadim, bé que ja amb una obsessió diferent: la d'un erotisme estètic fi. I ara recentment, van sentir l'impuls d'emprendre-se-les amb l'obra de Schnitzler gent de

N. Quirre, 5
08201 Sabadell

Tel. 725 59 50

D'escenaris i de pantalles

per Josep Torrella

teatre de casa nostra, i no sols esperonats pels seus valors teatrals sinó, més que res, m'atreviria a dir, per les noves possibilitats d'atracció del públic que ara l'obra ofereix des de la pronunciada obertura eròtica que inunda els nostres escenaris i les nostres pantalles (la gran i la petita).

I no es van pas equivocar. La ronda teatral catalana va omplir mesos i mesos un local barceloní, i a continuació va començar la seva ronda física pels escenaris del Principat, començant pel nostre teatre municipal i coincidint en pocs dies de diferència amb la seva inclusió a l'espai televisiu anomenat "Les golfes de TV3". I llavors va i TVE-2 ens posa la versió filmada de Max Ophüls. La qual -tot sigui dit- ens va prestar un gran servei. Primer, perquè vam poder gaudir d'una ambientació vienesa de la qualitat a què Ophüls, que també era vienès, ens tenia acostumats; així com d'unes interpretacions subtils, no caricaturitzades. Després, perquè el film ens va demostrar que no és ni molt menys necessari d'escenificar cada un dels acoblaments físics de les successives parelles amb un tal empatx d'imatges d'un erotisme cru, com s'ha fet a la versió teatral catalana, reforçades encara amb abundor d'il·lustracions acústiques.

Tot i que a la versió catalana els diàlegs de Schnitzler hi són respectats, s'hi ha aconseguit que el mosaic psicològic i sociològic de l'obra cedeixi per a molts l'interès a la morbositat *voyeurista* d'un seguit d'escenes que en el fim de Max Ophüls es donen elegantment per sobreenteses i suposo que també s'hi devien donar en el text original, ateses les normes teatrals del temps en què Schnitzler el va escriure.

Fer sortir els colors a la cara

El cinema té alguns avantatges sobre el teatre. Naturalment, també el teatre en té sobre el cinema.

Un d'aquells primers, els del cinema, és la seva permanència, que gairebé pot ser entesa com a perennitat. Tret d'obres que per contingències diverses han desaparegut del mapa, la major part de films sobreviuen, conservats en arxius i filmoteques; i mai com en aquest cas concret de les pel·lícules es pot dir tan ajustadament allò d'*enllaunades*. Aquesta possibilitat ens permet de veure una i altra vegada obres que recordem amb nostàlgia o que, per massa anteriors a nosaltres, desconexim; com el disc ens ha permès fins ara la perdurabilitat de les interpretacions musicals.

Tot i això, si no fos per la televisió -i, més recentment, el vídeo- les obres clàssiques del cinema serien poca cosa més que material d'arxiu per a ús d'erudits i per a cinèfils de filмотeca i de cineclub. La *tele* resulta una font inexhaurible d'exhumacions de films vells i no tan vells; fa poc ens va posar en evidència -gairebé podríem dir que va

Metrópolis, un dels clàssics del cinema en blanc i negre que ha estat víctima del frau de la coloració.

redescobrir-nos -l'interès perdurable i els valors estimables, dintre el nivell mitjà de la seva època, pel que fa a l'anomenat cinema negre nordamericà.

Fins als anys trenta el cinema es trobava en el seu període de creixença i maduresa en un procés tan accelerat que convertia en mòmies rebutjables, moltes de les obres que en sortien, superades per noves realitzacions més avançades en expressió i en tècnica. Les reposicions no tenien cabuda en l'explotació de l'espectacle, com no fos a les temporades d'estiu i en els anys de la nostra guerra, quan no ens entraven noves cintes de l'estranger i havíem d'anar repetint com una nòria les dels anys immediats anteriors. Però amb la revisió de films rancis passa com amb la moda, que cíclicament es produeixen retorns a l'ahir o a l'abans d'ahir; i així ara ens empassem -amb delectança, més de quatre ve-

gades- bobines de l'any de la picor, comprensos fins i tot els temps del blanc i negre, les virtuts plàstiques del qual valorem avui potser més que quan n'èrem contemporanis.

I ara resulta que alguns cervells d'aquells que no paren de barrinar fórmules rendibles -haviem de ser nordamericans- han trobat la manera d'acolorir les cintes en blanc i negre per tal de fer-ne un relleu al dia quant a possibilitats comercials.

És una adulteració indigna que, tot i això, pot ser que doni el resultat que les empreses promotores n'esperen. Algunes personalitats de l'art de les ombres han fet sentir la seva protesta, però el més probable és que la cosa faci el seu camí, més o menys durador i més o menys rendible.

El cinema en blanc i negre era concebut per ser així; decoradors, operadors i il·luminadors se subjectaven a aquesta premissa. I quantes vegades se'n sortien prou airoso i aconseguien resultats estèticament -i expressivament- estimables; fins i tot en alguns casos la seva compenetració amb guionistes i realitzadors donava autèntiques obres mestres.

La trampa físico-química de fer sortir els colors a la cara dels personatges del cinema en negre hauria de fer sortir els colors de vergonya al rostre dels que l'han posada a la pràctica.

LLOBET
FOTOGRAF

VIA MASSAGUÉ, 12 · TEL. 7251730
SABADELL